

Föreläsning 6

TAOP07 – Optimeringslära grundkurs

Linjär programmering

Skriven av Oliver Wettergren

oliwe188@student.liu.se

<https://www.instagram.com/olwettergren/>

LP-dualitet, forts

primal	dual
$Z^* = \max_{\mathbf{x}} Z = \mathbf{c}^\top \bar{\mathbf{x}}$	$w^* = \min_{\mathbf{y}} w = \mathbf{b}^\top \bar{\mathbf{y}}$
(P) $\begin{array}{l} \text{då } A\mathbf{x} \leq \mathbf{b} \\ \mathbf{x} \geq 0 \end{array}$	(D) $\begin{array}{l} \text{då } \bar{A}\mathbf{y} \geq \mathbf{c} \\ \mathbf{y} \geq 0 \end{array}$
n -variabler	m -variabler
m -bivillkor	n -bivillkor

$$\begin{array}{ccc}
 \mathbf{c}^\top \bar{\mathbf{x}} & & \mathbf{b}^\top \bar{\mathbf{y}} \\
 \hline
 \max & & \min \\
 \xrightarrow{\mathbf{x} \text{ tillåten i (P)}} & & \xleftarrow{\mathbf{y} \text{ tillåten i (D)}}
 \end{array}$$

$$Z^* = c^\top x^* = b^\top y^* = w^*$$

Även optimallösningar x^* och y^* är relaterade

SATS:

Givet ett x^* som är tillåtet i (P). Då är x^* optimal om det finns ett y^* som är tillåtet i (D) sådant att

$$\begin{cases} y^{*\top} (b - Ax^*) = 0 \\ x^{*\top} (A^\top y^* - c) = 0 \end{cases}$$

Bevis:

$$\Rightarrow: (x^* \text{ optimal} \Rightarrow \dots)$$

Förljdsatsen tidigare $\Rightarrow$ (D) har en optimallösning, så y^* , och

$$w^* = z^*$$

Då fås:

$$\begin{aligned}
 & A^T y^* \geq c \\
 & x^* \geq 0 \\
 \downarrow & \\
 z^* = c^T x^* & \leq (A^T y^*)^T x^* = y^{*+} A x^* \leq y^{*+} b = b^T y^* = \\
 & \uparrow \\
 & x^* \text{ optimal} \\
 & \uparrow \\
 & w^* \text{ optimal} \\
 & \uparrow \\
 & A x^* \leq b \\
 & y^* \geq 0
 \end{aligned}$$

Alltså gäner likhet överallt!

Alltså:

$$y^{*+} A x^* = y^{*+} b \Rightarrow y^{*+} (b - A x^*) = 0$$

$$c^T x^* = (A^T y^*)^T x^* \Rightarrow x^{*+} (A^T y^* - c) = 0$$

$\Leftarrow$: (det finns ett y^* sådant att ... $\Rightarrow$ ...)

$$\left. \begin{array}{l} y^{*+} (b - A x^*) = 0 \\ x^{*+} (A^T y^* - c) = 0 \end{array} \right\} \Rightarrow c^T x^* = b^T y^*$$

$$\left. \begin{array}{l} x^* \text{ och } y^* \text{ tillåtna} \\ c^T x^* = b^T y^* \end{array} \right\} \Rightarrow x^* (\text{och } y^*) \text{ optimal}$$

stark
dualitet

$\therefore$

Låt

$$A = (A_1, \dots, A_j, \dots, A_n) \Rightarrow A^T = \begin{pmatrix} A_1^T \\ \vdots \\ A_j^T \\ \vdots \\ A_n^T \end{pmatrix}$$

Då fås:

$$\underbrace{x^{*T} (A^T y^* - c)}_{\substack{\uparrow \\ (x_1^*, \dots, x_j^*, \dots, x_n^*)}} = \begin{pmatrix} A_1^T y^* - c_1 \\ \vdots \\ A_j^T y^* - c_j \\ \vdots \\ A_n^T y^* - c_n \end{pmatrix}$$

$$= \sum_{j=1}^n \underbrace{x_j^*}_{\geq 0} \underbrace{(A_j^T y^* - c_j)}_{\geq 0} = 0 \Leftrightarrow x_j^* (A_j^T y^* - c_j) = 0 \quad \text{för } j = 1, \dots, n$$

Analogt med

$$A = \begin{pmatrix} a_1^T \\ \vdots \\ a_i^T \\ \vdots \\ a_m^T \end{pmatrix} \quad \text{rad } i$$

fås:

$$y^{*T} (b - Ax^*) = 0 \Leftrightarrow y_i^* (b_i - a_i^T x^*) = 0 \quad \text{för } i = 1, \dots, m$$

Kallas komplementsvillkor.

Ger samband mellan x^* och y^* .

Optimalitetsvillkor för LP:

- Primal tillåtenhet
- dual tillåtenhet
- komplementaritet

Ex: Ar

$$x^* = \left(\frac{1}{2}, \frac{7}{2}, 0 \right)$$

Optimal?

$$\begin{aligned} Z^* &= \min Z = 18x_1 + 15x_2 + 16x_3 \\ \text{dä} \quad &4x_1 + 2x_2 + 4x_3 \geq 9 \quad | y_1 \\ &3x_1 + 3x_2 + 2x_3 \geq 12 \quad | y_2 \\ &x_1, x_2, x_3 \geq 0 \end{aligned}$$

• x^* tillåten?

JA!

• Dual:

$$\begin{aligned} w^* &= \max w = 9y_1 + 12y_2 \\ \text{dä} \quad &\begin{cases} 4y_1 + 3y_2 \leq 18 \\ 2y_1 + 3y_2 \leq 15 \\ 4y_1 + 2y_2 \leq 16 \\ y_1, y_2 \geq 0 \end{cases} \quad | \begin{array}{l} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{array} \end{aligned}$$

① MM

② Transponera binärlinjer

③ Se tabell för $\geq, \leq, = ?$

- Använd komplementvillkoren för att räkna ut ett y^*

Komplementvillkor:

$$x_1^*(18 - 4y_1^* - 3y_2^*) = 0 \xrightarrow{x_1^*=1/2>0} 4y_1^* + 3y_2^* = 18$$

$$x_2^*(15 - 2y_1^* - 3y_2^*) = 0 \xrightarrow{x_2^*=7/2>0} 2y_1^* + 3y_2^* = 15$$

$$x_3^*(16 - 4y_1^* - 2y_2^*) = 0 \Rightarrow \text{inget, ty } x_3^* = 0$$

$$y_1^*(4x_1^* + 2x_2^* + 4x_3^* - 9) = 0 \text{ ger inget, ty } (...) = 0$$

$$y_2^*(3x_1^* + 3x_2^* + 2x_3^* - 12) = 0 \text{ ger inget, ty } (...) = 0$$

$$\begin{cases} 4y_1^* + 3y_2^* = 18 \\ 2y_1^* + 3y_2^* = 15 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y_1^* = 3/2 \\ y_2^* = 4 \end{cases}$$

y^* tillåten?

$$4y_1^* + 3y_2^* \leq 18 \leq 18 \text{ OK!}$$

$$2y_1^* + 3y_2^* \leq 15 \leq 15 \text{ OK!}$$

$$4y_1^* + 2y_2^* = 14 \leq 16 \text{ OK!}$$

$$y \geq 0 \quad \text{OK!}$$

JA!

$\therefore$ Alltså är x^* optimal! ✓.

Känslighetsanalys för LP

$$z^* = \min z = C^T x$$

då $Ax = b \quad | \quad y$
 $x \geq 0$

Problemet beskriver i optimal basen:

$$z^* = \min z = C_B^T B^{-1} b + (C_N^T - C_B^T B^{-1} N) x_N$$

då $I x_B + B^{-1} N x_N = B^{-1} b$
 $x_B, \quad x_N \geq 0$

Optimum:

$$\begin{pmatrix} x_B^* \\ x_N^* \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} B^{-1} b \\ 0 \end{pmatrix} \rightarrow z = C_B^T B^{-1} b$$

Dualt optimum

$$y^* = (C_B^T B^{-1})^T$$

Observera att

$$\bar{c}_N^T = C_N^T - C_B^T B^{-1} N = \underline{C_N^T - y^{*T} N}$$

På komponentform:

$$\begin{aligned} (\bar{c}_{m+1}, \dots, \bar{c}_n) &= (c_{m+1}, \dots, c_n) - y^{*T} (A_{m+1}, \dots, A_n) \\ &= (c_{m+1} - y^{*T} A_{m+1}, \dots, c_n - y^{*T} A_n) \end{aligned}$$

Alltså:

$$\bar{c}_j = c_j - y^{*T} A_j$$

gäller för alla icke-basvariabler.

1) Värdet av förändringar i b

Betrakta z^* som en funktion av b , dvs

$$z^* = z^*(b)$$

Då gäller:

$$z^*(b) = c_B^T B^{-1} b = y^{*T} b = \sum_{i=1}^m y_i^* b_i$$

Alltså:

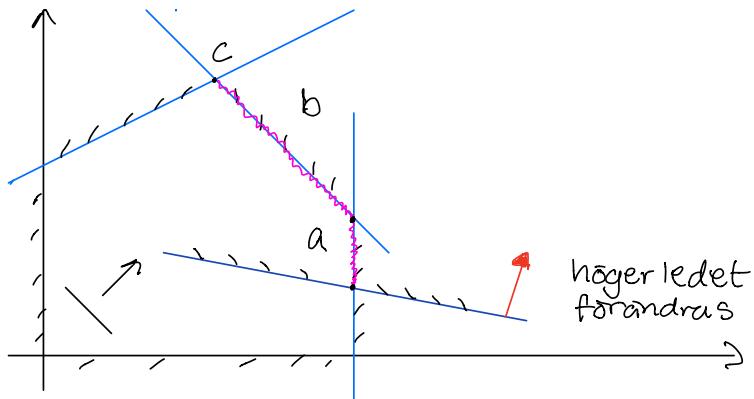
$$\frac{\partial z^*(b)}{\partial b_i} = y_i^*$$

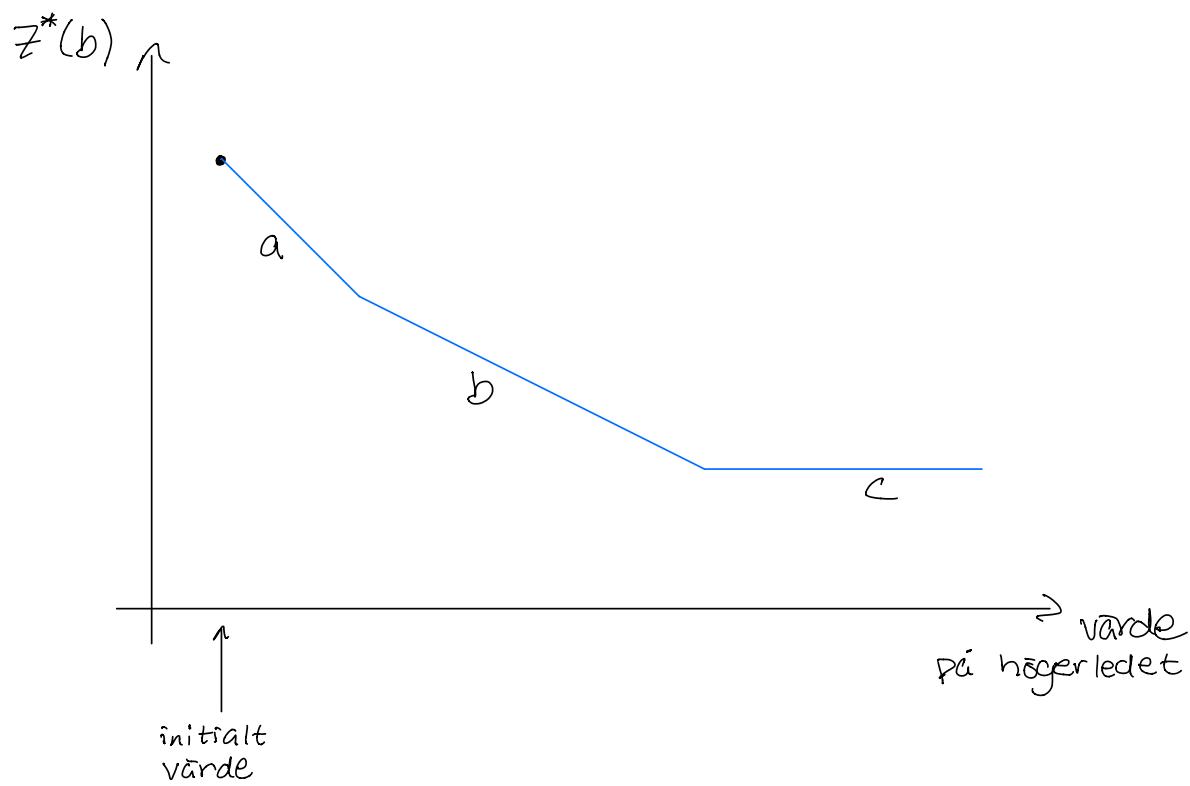
Dvs y_i^* ger **marginalna** värdet av b_i .

Kallas därför även **skuggpriser**.

↳ dualvariabler

OBS! Beror på optimal basen.

2) Villka förändringar i b ger samma optimal bas och skuggpriser?

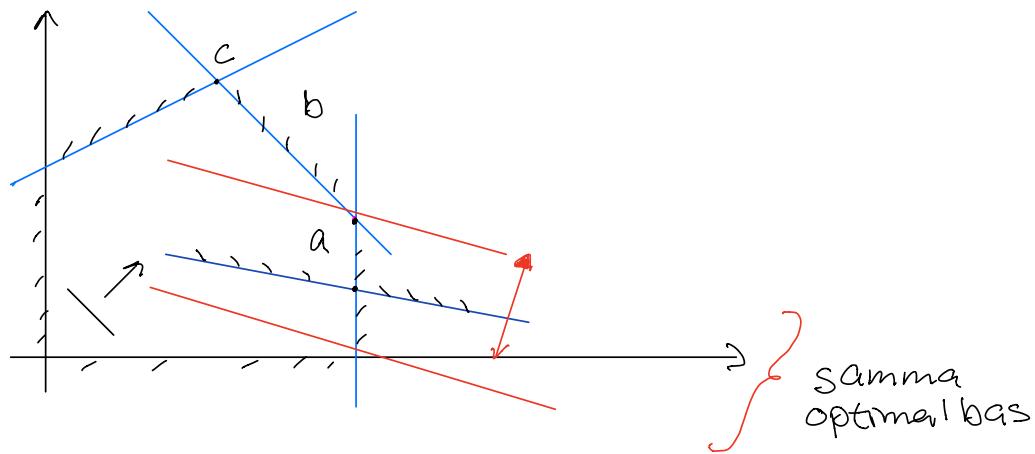
För vilka

$$b^{ny} = b + \Delta b$$

$\uparrow$
störning

får samma optimal bas?

$$\begin{aligned} X_B^{*ny} &= B^{-1} b^{ny} = B^{-1} b + B^{-1} \Delta b = X_B^* + B^{-1} \Delta b \geq 0 \\ \Rightarrow B^{-1} \Delta b &\geq -X_B^* \quad (\text{krau på } \Delta b) \end{aligned}$$

8) Ny variabel tillkommer

Variabel x_{n+1} med koefficienter $\begin{pmatrix} c_{n+1} \\ A_{n+1} \end{pmatrix}$

Läggs till. x_{n+1} är "ny", dvs $x_{n+1} = 0$, dvs icke-basis!

Beräkning:

$$\bar{C}_{n+1} = C_{n+1} - y^* A_{n+1}^T,$$

$$\bar{C}_{n+1} \geq 0 \Rightarrow x_{n+1}^* = 0, \text{ dvs ingen förändring.}$$

$$\bar{C}_{n+1} < 0 \Rightarrow x_{n+1} \text{ inkommande, osv.}$$

$$a_7 = \$7000$$

$$d_0 = 10$$

$$d_1 = \$0$$

$$a_0 = \$4000$$

$$\underline{a_1 = \$5000}$$

loop:

$$a_2 = \$4000$$

$$d_1 = \$6a, \quad a_1 = \underline{\$5001}$$

$$d_1 = a$$

$$15 = 0000 \ 1111 \ 1$$

$$a_2 = \$4000$$

$$d_4 = 25 = \$19$$

$$d_4 = \$20 + \$19 = \$46$$

$$6a = \begin{matrix} 0110 \\ 0000 \\ 1010 \end{matrix} \quad \left. \begin{matrix} 6 \\ 1010 \\ 1010 \end{matrix} \right\} = \underline{\underline{q}}$$

$$d_0 = 8$$

$$a_0 = \$4000$$

$$a_1 = \$5010$$

loop

$$d_4 = \underline{ff}, \quad a_0 = \$4001$$

$$a_1 = \$500f, \quad d_1 = 4e$$

$$d_4 = ff + 4e = 14d$$

$$86 + cf = 55$$

$$86 + x = 75$$

$$134 + 207 = 341$$

$$75 - 86 =$$

$$197 - 134$$